

niedobór

Rekord wzorcowy określnika utworzony w bazie Biblioteki Jagiellońskiej

LDR 00809nz a2200205n 4500
001 vtls000625356
003 UJ
005 20051028024100.0
008 000522|| d|cnnbbba |a ann |d
010 \a m 00000849
035 \a Q000172
039 \a 200510280241 \b VLOAD \c 200510271033 \d bi_bohat \c 200504280241
\d VLOAD \c 200504271330 \d bi_bohat \y 200308211459 \z load
040 \a KR U/42kj \c KR U/42kj
073 \a D8 \a D12 \a D13 \a D24 \z MeSH.
150 \a niedobór.
472 \a deficiency.
670 \a MeSH 2002
680 \i Określnik \a -- niedobór \i oznacza brak substancji endogennych
lub egzogennych bądź występowanie ich w ilości niedostatecznej w
stosunku do zapotrzebowania organizmu czy układu biologicznego.
999 \a VIRTUA10

Znaczenie i zakres stosowania według MeSH Browser

Scope Note	Used with endogenous and exogenous substances which are absent or in diminished amount relative to the normal requirement of an organism or a biologic system.
Annotation	subhead only; for deficient or inadequate intake or biosynthesis; also for deficient secretion of endogenous substances; see MeSH scope note in Introduction; indexing policy: Manual 19.8.21 ; /DF: /defic or /DF

Poradnik stosowania i przykłady

Na podstawie Indexing Manual MeSH 19.8.21, 23.25, 23.25.1, 23.25.2, 23.25.3, 23.25.3.1

Określnik stosowany z nazwami substancji endogennych i egzogennych, których brak lub które występują w zmniejszonej ilości w stosunku do normalnego zapotrzebowania organizmu bądź układu biologicznego.

Kluczem do właściwego użycia tego określnika jest wyrażenie „normalne zapotrzebowanie”. Określnik --niedobór jest dozwolony tylko z nazwami związków, na które istnieje normalne zapotrzebowanie organizmu, jak na przykład czynniki odżywcze lub enzymy. Publikacja o oporności pacjenta na przeciwbólowe działanie aspiryny wskutek niewystarczającej dawki nie może być zindeksowana hasłem ASPIRYNA --*niedobór.

Przykłady:

- **Urea excretion in essential amino acid deficiency.**

UREA / * urine
AMINO ACIDS, ESSENTIAL / * deficiency

- **Pyruvate kinase deficiency in hemolytic anemia.**

PYRUVATE KINASE / * deficiency
ANEMIA, HEMOLYTIC / * enzymology

MeSH zawiera wiele deskryptorów, w których występuje słowo 'niedobór' w odniesieniu do częściej spotykanych chorób z niedoboru (np. Niedobór witaminy A). Należy sprawdzać przed indeksowaniem każdy związek, by przekonać się, czy nie istnieje gotowy termin na określenie danego niedoboru.

Przykład:

- **Effect of protein deficiency on the metabolism of warfarin.**

PROTEIN DEFICIENCY / * metabolism
WARFARIN / * metabolism

Jakkolwiek definicja MeSH mówi o "normalnym zapotrzebowaniu organizmu" użycie tego określnika jest ograniczone do organizmów wyższych. Nie należy stosować go do publikacji o hodowli mikroorganizmów przy niedoborze pożywki; należy stosować określniki --fizjologia lub --metabolizm na określenie 'deficytowego' związku.

Przykład:

- **Growth of Salmonella in leucine-deficient media.**

(Autor bada rolę leucyny we wzroście Salmonelli poprzez pominięcie jej w podłożu bakteryjnym, by sprawdzić, czy hamuje to wzrost bakterii)

SALMONELLA / * growth & development
LEUCINE / * physiology
CULTURE MEDIA
(nie: LEUCINE / * deficiency)

OKREŚLNIK --NIEDOBÓR A DESKRYPTOR CHOROBY Z NIEDOBORU

Termin CHOROBY Z NIEDOBORU jest dostępny w MeSH, ale powinien być hasłem IM tylko przy indeksowaniu ogólnych publikacji na ten temat, nie uwzględniających jakiegś specyficznego związku.

Przykład:

- Occurrence of deficiency diseases in Calcutta.

**DEFICIENCY DISEASES / * epidemiology
INDIA / epidemiology**

Niedobór specyficznej substancji pokarmowej lub związku endogennego powinien być indeksowany przy pomocy terminu łączącego w sobie pojęcia 'substancja' i 'niedobór', o ile jest dostępny w MeSH, lub też przy użyciu określnika --niedobór z nazwą substancji. Jeśli jednak potrzebny jest określnik związany z chorobą, gdy przydzielono określnik --niedobór do nazwy danej substancji wówczas może być dodany deskryptor CHOROBY Z NIEDOBORU wraz z wymaganym określnikiem (jako hasło NIM), ilustruje to trzeci z poniższych przykładów:

- Diagnosis of potassium deficiency.

POTASSIUM DEFICIENCY / * diagnosis

- Selenium deficiency.

SELENIUM / * deficiency

- Diagnosis of selenium deficiency.

**SELENIUM / * deficiency
DEFICIENCY DISEASES / diagnosis**

Ponieważ CHOROBY Z NIEDOBORU są deskryptorem podrzędnym w drzewie ZABURZENIA ŻYWIENIOWE (NUTRITION DISORDERS) nie należy przydzielać terminu CHOROBY Z NIEDOBORU tam, gdzie dodaje się określnik --niedobór do nazwy substancji endogennej. Mimo, że pojęcie CHOROBY Z NIEDOBORU jest ograniczone do niedoborów żywieniowych, niedobory wielu endogennych związków dają skutek w postaci specyficznych chorób, których odpowiedniki są dostępne w MeSH. Poniżej podano przykłady omawiające niektóre typy chorób wynikające z niedoborów różnych związków endogennych.

Niedobory wielu enzymów dają skutek w postaci wrodzonych chorób metabolicznych, więc może być zastosowany szczegółowy deskryptor podrzędny wobec terminu CHOROBY METABOLICZNE WRODZONE. Czy zastosować jedynie nazwę enzymu z określnikiem --niedobór, czy tylko nazwę choroby wrodzonej, która jest skutkiem, czy też oba hasła zależy od punktu widzenia publikacji. Jeśli praca mówi jedynie o fakcie, że jest to niedobór enzymu należy indeksować stosując jedynie nazwę enzymu z określnikiem --niedobór ; jeśli praca mówi tylko o chorobie, która jest skutkiem niedoboru

należy przydzielić nazwę choroby ; jeśli publikacja porusza te dwa aspekty trzeba ująć w indeksowaniu zarówno jeden, jak i drugi.

Przykład:

- **Detecting iduronidase deficiency as a confirmatory test in patients with suspected Scheie's syndrome.**

**IDURONIDASE / * deficiency
SCHEIE'S SYNDROME / * diagnosis
* ENZYME TESTS**

Niedobór pewnych składników immunologicznych w krwi często skutkuje występowaniem chorób, których odpowiedniki znajdują się w drzewie ZESPOŁY NIEDOBORÓW ODPORNOŚCI, natomiast niedobory pewnych czynników krzepnięcia krwi zwykle wywołują jedno z ZABURZEŃ KRZEPNIĘCIA KRWI lub też chorobę z drzewa ZATOR I ZAKRZEPICA.

Przykłady:

- **Therapy of IgM deficiency.**

**IGM / * deficiency
DYSGAMMAGLOBULINEMIA / * therapy**

- **Hereditary deficiency of antithrombin III.**

(Autor opisuje przypadek nawracającej choroby zakrzepowo-zatorowej)

**ANTITHROMBIN III / * deficiency
THROMBOEMBOLISM / * genetics
RECURRENCE**

W wyniku niedoboru hormonów zwykle powstają zaburzenia endokrynologiczne, wiele z nich znajduje się w kategorii C19. Podobnie jak w przypadku enzymów bibliotekarz musi określić, czy w charakterystyce treściowej odpowiednia będzie nazwa choroby, czy też publikacja w rzeczywistości poświęcona jest jedynie niedoborowi hormonu. Na przykład: choć możliwe jest zbudowanie hasła 'HORMONY TARCZYCY--*niedobór' należy uważnie sprawdzić, czy nie bardziej odpowiednie w stosunku do treści publikacji będzie hasło NIEDOCZYNNOŚĆ TARCZYCY.

Specyficzną chorobą spowodowaną przez niedobór hormonu jest cukrzyca, wywołana przez niedobór lub oporność na działanie insuliny.

MeSH zawiera wiele terminów odnoszących się do poszczególnych typów cukrzycy i ich powikłań. W trakcie indeksowania któregoś z typów powikłań nie jest konieczne użycie określnika --etiopatogeneza, ponieważ termin sam w sobie będzie wskazywał na powikłanie cukrzycowe.

Przykłady:

- **Incidence of paresthesias in insulin-dependent diabetes.**

**DIABETES MELLITUS, INSULIN-DEPENDENT / * complications
PARESTHESIA / * epidemiology / etiology
DIABETIC NEUROPATHIES / * epidemiology
INCIDENCE
(nie: DIABETIC NEUROPATHIES / etiology)**

- **Incidence of diabetic foot.**

**DIABETIC FOOT / * epidemiology
INCIDENCE
(nie: DIABETIC FOOT / etiology)
(nie: DIABETES MELLITUS / complications)**

**Tł. i oprac. Jolanta Cieśla
Biblioteka Medyczna
Uniwersytetu Jagiellońskiego-Collegium Medicum**